ZPRÁVA O POZOROVÁNÍ TAŽNÝCH MOTÝLŮ V ČESKOSLOVENSKU V LETECH 1970–1971

Bericht über Wanderfalterbeobachtungen in der Tschechoslowakei in den Jahren 1970–1971

Václav Felix, Miloslav Soldát

V tomto sdělení navazujeme na publikovaná pozorování tažných motýlů za léta 1965-1969 (FELIX 1971) a zůstáváme u stejného označení jednotlivých skupin údajů, abychom umožnili jejich snadné srovnávání:

A. Počet pozorovatelů. Uvádíme jej tentokrát odděleně pro každý z obou roků.

B. Počet pozorovacích míst (ve formě tabulky podle jednotlivých měsíců).

C. Počet pozorovacích dnů (ve formě tabulky podle jednotlivých měsíců). Tento údaj uvádíme neredukovaně, byl-li tedy motýl pozorován na dvou různých místech téhož dne, započítáváme 2 pozorovací dny. Proto počet pozorovacích dnů někde překračuje číslo 30, resp. 31. (Redukci počtu pozorovacích dnů jsme ani nemohli prakticky provést vzhledem k tomu, že mnozí pozorovatelé nám neoznámili konkrétní data, nýbrž přímo počet svých pozorování v tom kterém měsíci. Hodnota redukovaných údajů by ostatně byla problematická, protože pravděpodobnost pozorování téhož motýla několika různými pozorovateli je minimální). Již ve zprávě za léta 1965-1969 byly zásadně uváděny neredukované počty pozorovacích dnů.

D. Počet pozorovaných kusů (rovněž ve formě tabulky podle jednotlivých měsíců). Počet pozorovaných larev, pup a imag uvádíme odděleně pouze u lišajů Acherontia atropos (L.) a Herse convolvuli (L.), kde máme k dispozici bohaté a přesné údaje díky akci "Hledejte smrtihlava", organizované ve spolupráci s časopisem "ABC mladých techniků a přírodovědců" (srv. SOLDÁT 1971). U ostatních druhů nám o larvách a pupách došla jen sporadická hlášení, takže uvádíme v tabulkách souhrnné počty exemplářů.

Pět spolupracovníků nám zaslalo údaje získané ze světelných lapačů (srv. NOVÁK 1970). Abychom tato soustavná pozorování nezkreslili, uvádíme je v tabulkách nejhojnějších Noctuid zvlášť pod pří-

slušnými šiframi (No - dr. Ivo Novák, Praha-Ruzyně; Mk - ing. Jar. Marek, Brno-Černá Pole; JČ - spolupracovníci z Jižních Čech pracující s lapači typu Minnesota: ing. K. Spitzer, České Budějovice; J. Levý a F. Krampl, Písek a okolí).

I když se síť našich pozorovatelů poněkud rozšířila, zůstává stále značně nerovnoměrná - zejména ze Slovenska máme jen příležitostné údaje. Proto opět upouštíme od separátního zpracování podle jednotlivých oblastí a v tabulkách uvádíme zásadně souhrn všech údajů z celého Československa.

Za tabulkami jsou dále uvedeny konkrétní údaje o jednotlivých významných nálezech, a to v tomto pořadí:

E. První pozorování v tom kterém roce.

F. Pozorování hojnějšího výskytu.

G. Přímé pozorování migrace (tahu).

H. Poslední pozorování v roce.

Před názvem každé lokality vyznačujeme, o kterou část území Československa jde, a to těmito zkratkami: Č - Čechy, M - Morava a Slezsko, S - Slovensko. Příležitostná pozorování ze zahraničí uvádíme jen výjimečně, a to v závorkách. Dále užíváme ještě zkratek: dh - dosti hojný, h - hojný, vh - velmi hojný, cca - přibližný počet získaný odhadem, lar. - housenka, pup. - kukla, im. - motýl, ex. - exemplář. Pokud je uvedeno pouze datum, jde o pozorování jednoho imaga. V nomenklatuře se opět přidržujeme HRUBÉHO 1964.

Seznam spolupracovníků a zkratek jejich příjmení:

Ča - M. Čapek, Praha
Če - K. Černý, Praha
Čr - R. Čermák, Velká Bučina, p. Velvary
Čv - L. Červinka, Praha
Do - J. Dobiáš, Poděbrady
Fx - V. Felix, Praha
Hl - J. Hladký, Ivančice, okr. Brno-venkov
Ho - O. Holeček, Náchod
Hř - K. Hřeben, Jihlava
Hv - O. Hulaváček, Praha
Ja - O. Jakeš, Brno
JČ - světelné lapače, v Jižních Čechách: Kr, Le, Sp
Ka - J. Kamínek, Mladá Boleslav
Ki - J. Kirnig, Praha
Kl - Z. Kolář, Jihlava
Kp - F. Kropáček, Dobšín, okr. Mladá Boleslav
Kr - F. Krampl, Písek
Le - J. Levý, Písek
Lh - F. Lehečka, Písek
Lš - V. Lekeš, Rožďalovice, okr. Nymburk
Mi - J. Mikyska, Náchod
Mk - J. Marek, Brno
Ml - J. Mlejnek, Praha
Mu - H. Musil, Liberec
Ni - M. Niebauer, Praha

No - I. N o v á k , Roztoky u Prahy
Pi - P. P i p e k , Praha
Po - J. P o u r , Jihlava
Rt - M. R o t t e r , Kvasiny u Rychnova n. Kn.
Sd - M. S o l d á t , Praha - k jeho jménu se pojí pozorování několika desítek spolupracovníků specializovaných na tažné lišaje, většinou účastníků akce "Hledejte smrtihlava", organizované ve spolupráci s časopisem "ABC" mladých techniků a přírodovědců".
Sg - K. S c h m ö g e r , Jihlava
Sk - J. S k y v a , Praha
Sn - K. S t o n a w s k i , Třinec
Sp - K. S p i t z e r , České Budějovice
St - B. S o l d á t , Břeclav
Sw - R. S c h w a r z , Praha
Šl - J. Š a c h l , Poděbrady
Šm - J. Š m e l h a u s , Praha
Šp - M. Š t ě p á n e k , Praha
Va - J. V a v r o u š e k , Mikulovice u Jeseníku
Ve - J. V e r n e r , Týnec n. L.
Ze - J. Z e l e n ý , Praha
Ži - Č. Ž i v n ý , Plzeň

Všem pilným spolupracovníkům vyslovujeme srdečné díky.

S lítostí sdělujeme, že v uplynulém období zemřeli naši spolupracovníci dr. J. D o b i á š z Poděbrad a F. K n o r z Dobrovice, okr. Mladá Boleslav. Hluboce želíme také náhlého a předčasného skonu dr. Josefa M o u c h y , CSc., zakladatele sekce pozorování tažných motýlů Čs. společnosti entomologické. Se smutkem jsme přijali zprávu o úmrtí Manfreda K o c h a z Drážďan, nadšeného průkopníka vědeckého zkoumání problematiky tažných motýlů a dobrého přítele řady českých lepidopterologů.

PIERIDAE

A p o r i a c r a t a e g i (L.)

Druh je domácí v jižních částech M a S, z Čech došla jen hlášení ze dvou lokálních ohnisek, na nichž byl pozorován už v předchozích letech:

1.) Č - Dobšín, okr. Mladá Boleslav:
1970: 1. VI. 15 hnízd housenek vesměs sežraných kukačkou, im. nepozorováno (Kp)
1971: 5. VI. 1 im. (Kp)

2.) Č - Příbram-Březové Hory:
1970: 12. VII. 7 im. (Ze)

K invazi migrantů do Č v letech 1970-71 zřejmě nedošlo.

P i e r i s b r a s s i c a e (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 12, 1971: 13

B. Počet pozorovacích míst:

	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	1	3	7	3	3	3	1	20
1971	1	9	2	5	8	3	1	29

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	1	3	33	19	29	13	-	98
1971	1	30	14	34	65	9	1	145

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	1	3	66	53	3h	53	-	176
1971	2	31	19	221	1152	15	1	1441

1970

E. První pozorování: M - Ivančice 22. IV. (Hl); Č - Liberec 24. V. (Mu)

F. Hojnější výskyt: M - Třinec VI. (Sn); Č - Praha-Baba 4. VIII. cca 100 im. (Ki); Č - Liberec 5. VIII. - 15. VIII. 300 im. (Mu); Č - Petrov okr. Praha-západ VIII. (Pi); M - Ivančice 11. VIII. vh (Hl)

H. Poslední pozorování: Č - Liberec 27. IX. (Mu); M - Ivančice 12. X. (Hl)

1971

E. První pozorování: Č - Praha-Zlíchov 16. IV. (Fx); M - Ivančice 5. V. (Hl); Č - Radotín okr. Praha-západ 8. V. (Ki); Č - Týnec nad Sázavou 8. V. (Sd)

F. Hojnější výskyt: Č - Liberec 24. VII. - 20. VIII. h (Mu); M - Ivančice 4. - 6. VIII. vh (Hl); M - Mikulov 19. VIII. cca 200 im. (Pi); M - Pavlovské kopce okr. Břeclav 21. VIII. cca 300 im. (Pi); Sázava u Davle okr. Praha-západ 1. VIII. cca 100 im. (Pi); Č - Leština okr. Havlíčkův Brod 14. VIII. cca 100 im. a 200 lar. (Pi)

H. Poslední pozorování: Č - Libřice u Davle okr. Praha-západ 15. IX. (Pi); Č - Náchod 2. X. (Ho)

Ve výskytu běláska zelného se jevil rok 1970 jako průměrný, rok 1971 jako nadprůměrný. Přes značné rozmnožení, ke kterému došlo každoročně v VIII., nebyla pozorována migrace (na rozdíl od let 1965-69, kdy k ní docházelo téměř každoročně).

Pontia daplidice (L.)

Dostali jsme pouze příležitostná hlášení z jihovýchodní části území, kde je tento druh domácí:

1970: M - Radějov okr. Hodonín 5. VI. 2 im. (Hl); S - Kamenica nad Hronom 20. VII. 7 im., 23. VII. 4 im. (Ki)

1971: S - Malacky 30. VII. 5 im. (Lš)

Z Čech nedošlo ani jediné hlášení, a to ani z nejteplejších oblastí (Polabí), kde byl druh v roce 1969 několikrát pozorován, byť

sporadicky. Zdá se, že tyto lokální populace se neudržely. K invazi migrantů do Čech zřejmě v letech 1970-71 u tohoto druhu nedošlo.

Colias crocea (Fourcr.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 2, 1971: 4

B. Počet pozorovacích míst:

	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	2	1	-	1	4
1971	2	4	1	1	8

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	3	1	-	1	5
1971	2	8	1	1	12

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	5	2	-	9	16
1971	4	9	1	1	15

1970

Výčet všech nálezů: M - Ivančice VII. 4 im., VIII. 2 im., 8. X. 9 im. (Hl); S - Vinné okr. Michalovce 28. VII. (Pi)

1971

Výčet všech nálezů: M - Poúzdřany okr. Břeclav 12. IX. (Pi); M - Ivančice VII. 3 im., X. 1 im. (Hl); Č - Pelhřimov 2. VIII. (Lš); Č - Třtí u Sychrova 5. VIII. (Kp); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 9., 13., 14. a 19. VIII. celkem 6 im. (Fx); Č - Sázava u Davle okr. Praha-západ 27. VIII., 12. IX. (Pi)

Ve srovnání s lety 1965-69 se výskyt tohoto žluťáska udržoval na průměrné úrovni. Přilétal k nám pravidelně v VII. a odlétal v X.

NYMPHALIDAE

Vanessa cardui (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 22, 1971: 7

B. Počet pozorovacích míst:

	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	celý rok
1970	2	5	19	14	16	3	59
1971	2	1	6	9	4	-	22

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	2	6	29	14	16	5	72
1971	7	1	9	10	4	-	31

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	3	15	40	112	26	11	207
1971	15	8	40	57	5	-	125

1970

E. První pozorování: S - Kamenica nad Hronom 23. IV. 3 im. (Čv, Ki); Č - Nouzov okr. Nymburk 9. V. (Šl); Č - Karlštejn 10. V. (Sd); M - Ivančice V. 12 im. (Hl)

F. Hojnější výskyt: S - Sedličná okr. Trenčín 11. VII. cca 90 lar. podél silnice v délce asi 100 m na bodlácích (Pi)

H. Poslední pozorování: Č - Plzeň 7. IX. 2 im. (Ži); Č - Uhřínov okr. Jičín 11. IX. (Rt); M - Ivančice IX. 4 im. (Hl)

1971

E. První pozorování: S - Kamenica nad Hronom 15. IV. 3 im. (Ki); Č - Plzeň 16. IV. - 22. IV. 12 im (Ži)

F. Hojnější výskyt: S - Sološnica okr. Senica 22. VII. 20 im. (Ja)

H. Poslední pozorování: Č - Kvasiny okr. Rychnov nad Kněžnou 20. VIII. 2 im. (Rt)

Babočka bodláková k nám v letech 1970-71 přilétala v druhé polovině IV., nápadné jsou velmi brzké odlety druhé generace začátkem IX. 1970 a koncem VIII. 1971 - v předchozích letech byli většinou poslední motýli pozorováni ještě v X. Celkově se výskyt druhu jeví jako průměrný, přičemž v roce 1971 byl slabší než v předchozím.

V a n e s s a a t a l a n t a (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 19, 1971: 21

B. Počet pozorovacích míst:

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	-	2	6	15	5	1	29
1971	3	7	24	19	10	2	65

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	-	3	11	29	14	1	58
1971	3	11	40	37	20	2	113

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	-	4	17	43	28	9	101
1971	3	16	75	157	43	4	298

1970

E. První pozorování: M - Ivančice VI. 3 im. (Hl)

H. Poslední pozorování: M - Ivančice X. 9 im. (Hl)

1971

E. První pozorování: Č - Komárov u Soběslavi 16. V. (Fx)

F. Hojnější výskyt: Č - Pečky VIII. 67 lar. (Hv)

G. Migrace: Č - Šumava - rašeliniště Velká Niva 17. V. 3 im., let směrem od jihu k severu (Lh)

H. Poslední pozorování: Č - Rožďalovice okr. Nymburk 14. X. 3 im. (Lš); Č - Petrov u Davle okr. Praha-západ 20. X. (Šp)

U babočky admirála byl v roce 1970 zaznamenán dosti pozdní přílet v VI., v roce 1971 přilétla jako obvykle v V., kdy byl u nás poprvé přímo pozorován příletový tah jednotlivých motýlů. Celkově byl tento druh průměrně hojný, v roce 1971 byl výskyt bohatší. Jako v minulých letech, ani tentokrát se neprojevuje žádný vztah mezi relativní početností obou druhů rodu Vanessa.

N y m p h a l i s a n t i o p a (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 15, 1971: 16

B. Počet pozorovacích míst:

	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	celý rok
1970	4	6	2	3	10	8	33
1971	8	6	4	9	6	6	39

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	4	15	1	3	13	9	45
1971	17	9	4	14	18	7	69

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	8	22	3	25	19	18	75
1971	34	13	859	91	40	15	1052

1970

E. První pozorování: Č - Čelákovice 18. IV. 3 im. (Fx); Č - Pavlov okr. Havlíčkův Brod 19. IV. (Sg); S - Štúrovo 25. IV. (Ki); S - Kamenica nad Hronom 25. IV. (Čv)

H. Poslední pozorování: Č - Soběšín okr. Kutná Hora 27. IX. (Fx)

1971

E. První pozorování: Č - Liberec 4. IV., 7. IV. (Mu); Č - Pavlov okr. Havlíčkův Brod 8. IV. 2 im. (Sg)

F. Hojnější výskyt: S - Sekule okr. Malacky 6. VI. 200 lar. (St); M - Radějov okr. Hodonín 20. VI. 650 lar. (St)

H. Poslední pozorování: Č - Pelhřimov 5. IX. (Po); M - Jihlava IX. 9 im. (Hř); M - Třinec 16. IX. 3 im. (Sn)

Přestože u babočky černoplášťníka uvádíme v tabulkách pro rok 1971 nápadně vysoký počet pozorovaných kusů, udržuje se zřejmě její populace na zhruba konstantní výši - údaje v tabulce D. jsou zkresleny hlášeními o pozorovaných hnízdech housenek (srv. 1971 F.). Nic nenasvědčuje tomu, že by v letech 1970-71 došlo k významnější invazi černoplášťníků z jihu na naše území.

LYCAENIDAE

Lampides boeticus (L.)

Nedošla žádná hlášení z Československa.

SPHINGIDAE

Acherontia atropos (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 17, 1971: 4

B. Počet pozorovacích míst:

	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	2	-	3	12	2	19
1971	-	-	1	3	-	4

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	2	-	3	21	2	28
1971	-	-	1	3	-	4

D. Počet pozorovaných kusů:

1970 lar.	-	-	3	1	-	4
pup.	-	-	-	33	-	33
im.	2	-	-	6	2	10
= ex.	2	-	3	40	2	47
1971 im.	-	-	2	3	-	5

1970

E. První pozorování: Č - Věž u Havlíčkova Brodu 25.VI. (Sd - Zmrzlý) Č - Kozomín u Kralup 27. VI. (Sd - R. Čermák)

F. Hojnější výskyt: Č - Český Krumlov 15. - 30.IX. 21 pup. (Sd - Čermák)

H. Poslední pozorování: Č - Olovnice u Kralup 1. X. (Sd - Čermák); S - Malacky 12. X. (Ja)

1971

Výčet všech nálezů: S - Trenčín 28. VIII. 2 im. (Sd - Čapek); S - Štúrovo 10. IX. (Lh); M - Jihlava 28. IX. (Sd - Kratochvílová); Č - Teplice v Čechách IX. 1 im. (Sd - Kuba)

V roce 1970 byla zjištěna větší invaze smrtihlavů na naše území, přičemž se podařilo zachytit i dva motýly z jarní generace (25. a 27. VI.). Druh se pak u nás poměrně značně rozmnožil. Absolutní počet pozorovaných kusů (47 - většina ve stadiu kukly) je srovnatelný s bohatým rokem 1966, kdy bylo hlášeno 64 ex. Rok 1971 byl chudý, ale ani v něm u nás smrtihlav nechyběl zcela.

H e r s e c o n v o l v u l i (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 83, 1971: 41

B. Počet pozorovacích míst:

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	-	1	2	16	34	6	59
1971	1	-	2	32	11	5	51

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	-	1	2	37	58	6	104
1971	1	-	2	48	12	13	76

D. Počet pozorovaných kusů:

1970 lar.	-	-	1	142	1	-	144
pup.	-	-	-	-	8	-	8
im.	-	1	2	36	70	6	115
=ex.	-	1	3	178	79	6	267
1971 lar.	-	-	1	-	1	-	2
pup.	-	-	-	-	-	1	1
im.	1	-	1	77	18	15	112
=ex.	1	-	2	77	19	16	115

1970

E. První pozorování: Č - Semice u Písku 21. VI. (Kr); Č - Rožďalovice okr. Jičín 2. VII. (Lš); M - Lysice okr. Blansko 30.VII. 1 lar. (Sd - Trna)

F. Hojnější výskyt: M - Tvarožná Lhota okr. Hodonín VIII. - IX. 140 lar., 5 pup a 9 im. zjistili občané, většinou žáci místní školy, při brigádnických pracech - odstraňování plevele ve vinohradu.

H. Poslední hlášení: M - Jihlava 10. X. (kl); S - Malacky 12.X. (Ja); Č - Praha 23. X. (Čv)

1971

E. První pozorování: M - Brno 25. V. 1 im. ve světelném lapači (Mk)

F. Hojnější výskyt: Č - Týnec nad Labem VIII. 10 im., X. 10 im. (Sd - Verner); Č - Horní Bousov okr. Mladá Boleslav 30. VIII. 10 im. (Kp)

H. Poslední pozorování: Č - Oskořínek u Nymburka 3. X. (Sd - Cibulka) Č - Praha-Letná 8. X. (Sw); Č - Týnec nad Labem 12. X. 2 im. (Sd - Verner)

Tak jako v předchozích letech, projevuje se přímý vztah mezi množstvím pozorovaných lišajů svlačcových a smrtihlavů: rok 1970 byl bohatší než 1971. Ve srovnání s předchozími lety byl počet pozorování 1970-71 poměrně vysoký, podobně jako v roce 1966.

C e l e r i o l i n e a t a l i v o r n i c a (Esp.)

Nedošla žádná hlášení z Československa.

Deilephila celerio (L.)

Nedošla žádná hlášení z Československa.

Daphnis nerii (L.)

Nedošla žádná hlášení z Československa.

Macroglossum stellatarum (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 6, 1971: 15

B. Počet pozorovacích míst:

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	celý rok
1970	1	4	3	2	4	-	-	14
1971	2	1	9	8	13	1	1	35

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	1	4	3	2	5	-	-	15
1971	2	1	9	17	18	1	1	49

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	1	4	8	2	12	-	-	27
1971	5	4	30	67	58	1	1	166

1970

E. První pozorování: M - Ivančice V. (Hl); Č - Praha-Ruzyně 20. VI. (No); S - Trenčín 3. VII. (Pi)

H. Poslední pozorování: Č - Milíčeves u Jičína 20. IX. (Ml)

1971

E. První pozorování: S - Kamenica nad Hronom 22.V. (Ki); M - Ivančice V. (Hl)

F. Hojnější výskyt: M - Mikulovice okr. Šumperk 20. VIII.-10. IX. à 4 im. denně (Vv); M - Luhačovice 25. VIII. 12 im. (Ča)

H. Poslední pozorování: Č - Soběšín okr. Kutná Hora 2. X. (Fx); S - Brezno okr. Banská Bystrica 8. XI. (Ka)

Oproti předchozím letům se jeví u dlouhozobky svízelové rok 1970 jako průměrný, v roce 1971 došlo zřejmě k nadprůměrné invazi.

NOCTUIDAE

Scotia ipsilon Hufn.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 15, 1971: 10

B. Počet pozorovacích míst:

	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	celý rok
1970	2	4	14	13	9	17	17	4	80
1971	1	3	2	2	3	7	3	-	21

C. Počet pozorovacích dnů:

	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	celý rok
1970[+/]	1	4	18	24	14	27	32	2	122
+No	-	4	10	16	16	29	26	2	103
+Mk	3	3	13	26	11	20	23	2	101
=celk.	4	11	41	66	41	76	81	6	326
1971	-	1	-	1	2	8	6	-	18
+No	-	4	6	-	17	21	9	-	57
+Mk	1	3	1	4	3	1	-	-	13
=celk.	1	8	7	5	22	30	15	-	88

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	8	-	29	84	72	739	141	4	1077
+No	-	4	14	26	40	360	475	2	921
+Mk	3	3	45	111	13	33	89	5	302
+JČ	-	4	9	7	11	89	154	-	274
=celk.	11	11	97	228	136	1221	859	11	2574
1971	-	1	-	2	2	32	51	-	88
+No	-	6	8	-	35	46	15	-	110
+Mk	1	3	1	4	4	1	-	-	14
+JČ	-	-	-	-	-	1	1	-	2
=celk.	1	10	9	6	41	80	67	-	214

1970

E. První pozorování: M - Brno 17. IV. (Mk); S - Kamenica nad Hronom 23. IV. (Ki, Čv); Č - Praha-Ruzyně 5. V. (No); Č - České Budějovice 7. V. (Sp); Č - Semice u Písku 9. V. (Kr)

F. Hojnější výskyt: Č - Praha-Ruzyně 30. VIII. 12 im., 19. + 20. IX. 144 im., 6.X. 47 im., 8. X. 68 im., 9. X. 96 im., 10. + 11. X. 87 im. (No); M - Brno - nad 10 im. denně pouze: 27. VI. 14 im., 7. X. 10 im., 9. X. 12 im., 12. X. 15 im. - po celé 2 týdny od 10. do 23. VIII. žádný kus! (Mk); Č - České Budějovice 8. X. 33 im. (Sp); Č - Šumava-Dobrá 11. IX. cca 170 im. (Kr); Č - Volary - Mrtvý luh 12. IX. cca 400 im. (Kr); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 19. IX. 15 im. (Fx); Č - Praha-Nebušice 30. X. cca 30 im. (Ki)

G. Migrace: Č - Krkonoše-Špindlerův mlýn-Hromovka 800 m 27. VIII. na ultrafialové světlo černé lampy cca 40 im. přilétalo vesměs od jihu, pravděpodobně šlo o tah údolím Labe severním směrem (Fx)

H. Poslední pozorování: Č - Semice u Písku 31. X. (Kr); Č - Praha-Ruzyně 2. XI. (No); Č - Praha-Strašnice 4. XI. (Fx); M - Brno 9. XI. (Mk); Č - Náchod 18. XI. (Ho)

[+/] V prvním řádku jsou shrnuta hlášení příležitostných pozorovatelů, pod těmito údaji jsou hlášení z lapačů.

1971

E. První pozorování: M - Brno 22. IV. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 23. V., II. generace 3. VIII. (No)

F. Hojnější výskyt: Č - Praha-Ruzyně 21. VIII. 6 im., 4. IX. 8 im. (No); S - Kúty 12. - 13. X. 26 im. (Ja)

H. Poslední pozorování: M - Brno 27. IX. (Mk); Č - České Budějovice 18. X. (Sp); Č - Praha-Ruzyně 24. X. (No)

V tabulkách C. a D. jsou vedle hlášení příležitostných pozorovatelů uvedeny i údaje z lapačů v Praze (No), v Brně (Mk) a v Jižních Čechách (pod šifrou JČ jsou shrnuta hlášení Sp, Kr a Le). Ukazuje se, že u tohoto druhu nejsou amatérská pozorování nijak zanedbatelná - Scotia ipsilon totiž přichází častěji na vnadidlo než ke světlu.

Celkově se rok 1970 s počtem 2574 pozorovaných kusů jeví jako rok mimořádně silného výskytu (nejbohatší rok z pětiletí 1965-69 byl 1967 s celkovým počtem 136 pozorovaných kusů). I když v roce 1971 klesl počet kusů více než 10x, proti předchozím letům je číslo 214 ex. stále nadprůměrné. K největšímu rozmnožení docházelo v obou letech v IX. - X., tedy v podzimní generaci (v předchozích letech byly naopak relativně největší přílety většinou v VI.).

N o c t u a p r o n u b a L.

A. Počet pozorovatelů - 1970: 11, 1971: 15

B. Počet pozorovacích míst:

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	1	5	9	9	6	1	31
1971	4	6	9	11	12	3	45

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	1	4	11	24	10	1	51
+No	-	4	9	30	12	-	55
+Mk	-	6	12	24	17	-	59
=celk.	1	14	32	78	39	1	165
1971	3	4	11	18	33	1	70
+No	-	10	15	26	19	1	71
+Mk	1	1	4	13	17	3	39
=celk.	4	15	30	57	69	5	180

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	1	5	45	34	2	1	88
+No	-	4	12	214	26	-	256
+Mk	-	7	18	100	62	-	187
+JČ	-	-	-	28	22	-	50
=celk.	1	16	75	376	112	1	581

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1971	3	5	14	16	9	-	47
+No	-	15	21	76	44	1	157
+Mk	1	1	4	29	43	4	82
+JČ	-	2	2	18	70	1	93
=celk.	4	23	41	139	166	6	379

1970

E. První pozorování: M - Ivančice 22. V. (Hl); M - Brno 9. VI. (Mk); Č - Praha-Hrdlořezy 3 lar. 23. IV., líhnutí im. 1. a 3. VI. (Sd - F. Vichra); Č - Praha-Ruzyně 21. VI. (No)

F. Hojnější výskyt: M - Ivančice 10. - 15. VII. h (Hl); Č - Praha-Ruzyně 8. VIII. 11 im., 29. VIII. 17 im., 31. VIII. 15 im. (No); M - Brno 21. VIII. 10 im., 26. VIII. 10 im., 27. VIII. 10 im., 28. VIII. 12 im., 31. VIII. 10 im. (Mk); Č - Krkonoše-Hromovka 800 m 25. VIII. 10 im. (Fx)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 15. IX. (No); M - Brno 25. IX. (Mk); Č - Semice u Písku 30. IX. (Kr); M - Ivančice 3. X. (Hl)

1971

E. První pozorování: M - Radějov 10. V. (Hl); M - Ivančice 18. V. (Hl); Č - Praha-Hloubětín 2 im. ex larva 19. V. (Sd - F. Vichra); S - Kováčov 24. V. (Ki); M - Brno 27. V. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 11. VI. (No); Č - Písek 21. VI. (Le)

F. Hojnější výskyt: Č - Praha-Ruzyně 21. VIII. 8 im. (No); M - Brno 10. X. 6 im. (Mk)

H. Poslední pozorování: Č - Písek 3. X. (Le); Č - Praha-Ruzyně 12. X. (No); M - Brno 22. X. (Mk)

Proti letům 1967-69, kdy bylo pozorováno cca 200 ex. ročně, se v letech 1970-71 počet pozorovaných kusů Noctua pronuba trochu zvýšil (581 ex., 379 ex.), nedosáhl však rekordního roku 1966 (886 ex.), kdy došlo k nápadné invazi v VII. V letech 1970-71 se naopak maxima objevovala v VIII. - IX., tedy v druhé generaci, takže nelze usuzovat na masový přílet migrantů. Opětovné jarní nálezy housenek potvrzují, že druh u nás běžně přezimuje, nepatří tedy k pravým tažným motýlům.

Opigena polygona (Den. et Schiff.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 4, 1971: 8

B. Počet pozorovacích míst:

	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	1	-	4	-	5
1971	4	3	9	1	17

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	2	-	15	-	17

	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1971	4	3	20	1	28

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	2	-	28	-	30
1971	5	3	33	1	42

1970

E. První pozorování: Č - Praha-Ruzyně 27. VII. (No)

F. Hojnější výskyt: Č - Semice u Písku 10. IX. 4 im., 18. IX. 4 im., 20. IX. 5 im. (Kr)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 25. IX. (No); Č - Semice u Písku 25. IX. (Kr)

1971

E. První pozorování: S - Kúty 20. VII. (Ja); M - Brno 25. VII. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 27. VII. (No)

F. Hojnější výskyt: M - Radějov 24. IX. h (Hl)

H. Poslední pozorování: M - Brno 7. X. (Mk)

Tento druh u nás v dřívějších letech nebyl sledován. Je dosti vzácný, ale objevuje se každoročně v malém počtu v VII. a poměrně značně se rozmnoží v IX. (druhá generace).

Peridroma saucia (Hb.)

1970: Žádný nález.

1971: M - Brno 4. VI. - 1 im. přilétlo téhož večera, kdy byla v lapači pozorována náhlá invaze velkého počtu Amathes c-nigrum! (Mk); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 5. VI. (Fx)

Tato osenice k nám zalétá velmi vzácně a jen v některých letech. Poslední větší přílet byl zaznamenán v roce 1968. Nálezy z roku 1971 poukazují na to, že za příznivé povětrnostní situace se může několik kusů tohoto druhu připojit k masově migrující osenici Amathes c-nigrum.

Amathes c-nigrum (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 12, 1971: 12

B. Počet pozorovacích míst:

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	celý rok
1970	4	15	8	12	13	8	1	61
1971	9	8	9	15	9	7	-	57

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	2	30	14	25	26	20	-	117
+No	1	24	17	26	30	12	-	110
+Mk	4	27	16	30	28	17	2	124
=celk.	7	81	47	81	84	49	2	351

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	celý rok
1971	9	14	14	37	29	8	-	111
+No	11	23	13	31	29	8	-	115
+Mk	15	19	10	31	23	6	-	104
=celk.	35	56	37	99	81	22	-	330

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	2	126	20	251	221	24	-	644
+No	1	456	152	2152	2316	241	-	5318
+Mk	12	819	43	4228	3206	207	2	8517
+JČ	-	100	71	453	747	44	-	1415
=celk.	15	1501	286	7084	6490	516	2	15894
1971	207	6	270	210	85	14	-	792
+No	49	201	26	6635	1494	15	-	8420
+Mk	137	60	55	1499	105	8	-	1864
+JČ	11	30	8	271	102	-	-	422
=celk.	404	297	359	8615	1786	37	-	11498

1970

E. První pozorování: M - Radějov 12. V. (Hl); M - Ivančice 17. V. (Hl); M - Brno 26. V., II. generace 25. VII. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 29. V., II. generace 2. VIII. (No); Č - Semice u Písku 10. VI. (Kr)

F. Hojnější výskyt: Č - Praha-Ruzyně 26. VI. 47 im., 24. - 30. VIII. denně 200-500 im., 1. - 12. IX. denně 50-200 im., 19.+20.IX. 318 im., 30. IX. 50 im., 5. X. 44 im., 8. X. 53 im., 9. X. 35 im. (No); M - Brno - náhlá invaze 9. VI. 454 im., maximum II. generace 31. VIII.490 im., po poklesu ještě jedno malé maximum 7. X. 46 im. (III. gen.?) (Mk); Č - Semice u Písku 25. VIII. 199 im., 25. IX. 152 im. (Kr); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 29. VIII. cca 100 im. (Fx); Č - Suchdol u Prahy 26. VI. cca 50 im. (Ki)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 16. X. (No); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 30. X. (Fx); Č - Praha-Nebušice 30. X. (Ki); Č - Semice u Písku 31. X. (Kr); M - Brno 2. XI. (Mk)

1971

E. První pozorování: Č - Sázava u Davle okr. Praha-západ 14. V. (Pi); M - Brno 16. V. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 18. V. (No); Č - České Budějovice 21. V. (Sp); S - Kamenica nad Hronom 22. V. (Ki)

F. Hojnější výskyt: Č - Praha-Ruzyně 16. V. 10 im., 4. VI. 19 im., 21. VIII. 1009 im., 4. IX. 232 im. (No); M - Brno 26. V. 22 im., 14. VIII. 135 im. (Mk); Č - Písek 25. VIII. 31 im. (Le); Č - České Budějovice 26. VIII. 18 im. (Sp); Č - Leština okr. Havlíčkův Brod 25. IX. cca 50 im. (Pi); S - Kamenica nad Hronom 22. V., 24. V. a cca 100 im. (Ki)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 19. X. (No); M - Brno 23. X. (Mk); M - Ivančice 28. X. (Hl)

Tento druh je u nás schopen přezimovat, jeho počet je však zřejmě každoročně doplňován přílety migrantů (viz odstavce F., jarní maxima). Vytváří zde pak velmi početnou další generaci (F., letní maxima). V různých částech našeho území počty exemplářů dosti kolísají (srv. údaje z lapačů Praha-No a Brno-Mk). Celkově byl přílet v obou letech poměrně silný, zejména v roce 1970, což souhlasí s pozorováním ostatních hojných tažných osenic (N. pronuba, S. ipsilon).

M y t h i m n a l - a l b u m (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 5, 1971: 6

B. Počet pozorovacích míst:

	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	3	6	1	2	3	15
1971	4	2	3	5	3	17

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	3	6	1	5	2	17
+No	-	17	-	16	6	39
=celk.	3	13	1	21	8	56
1971	2	-	1	7	1	11
+No	2	4	4	20	6	36
+Mk	1	3	4	25	6	39
=celk.	5	7	9	52	13	86

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	3	8	1	7	2	21
+No	-	26	-	33	8	67
=celk.	3	34	1	40	10	88
1971	2	-	1	15	1	19
+No	3	4	6	48	6	67
+Mk	1	3	7	47	9	67
=celk.	6	7	14	110	16	153

1970

E. První pozorování: M - Ivančice 10. VI. (Hl); Č - České Budějovice 27. VI. (Sp); Č - Praha-Ruzyně 1. VII. (No)

H. Poslední pozorování: M - Ivančice 9. X. (Hl); Č - České Budějovice 10. X. (Sp); Č - Praha-Ruzyně 12. X. (No)

1971

E. První pozorování: M - Ivančice 6. VI. (Hl); M - Brno 6. VI., první výskyt II. generace 26. VIII. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 8. VI., první výskyt II. generace 15. VIII. (No)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 13. X. (No); M - Ivančice 16. X. (Hl); M - Brno 22. X. (Mk)

Tento druh nebyl v uplynulých letech u nás sledován. V dvouletí 1970-71 se nijak nápadně nerozmnožil, první kusy se objevovaly v VI., nejhojnější byl v IX.

Mythimna vitellina (Hb.)

Nedošlo žádné hlášení z Československa.

Phlogophora meticulosa (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 9, 1971: 9

B. Počet pozorovacích míst:

	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	1	1	3	2	3	5	5	20
1971	1	5	3	1	5	5	1	21

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	1	1	4	1	2	6	4	19
+No	-	-	-	1	2	3	4	10
=celk.	1	1	4	2	4	9	8	29
1971	1	4	1	-	6	3	-	15
+No	-	3	3	1	8	8	1	23
+Mk	-	4	3	-	6	9	1	23
=celk.	1	11	7	1	20	20	1	61

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	1	1	4	1	2	9	7	25
+No	-	-	-	1	2	4	9	16
=celk.	1	1	4	2	4	13	16	41
1971	1	4	1	-	7	5	-	18
+No	-	3	3	1	12	9	-	28
+Mk	-	4	3	-	7	10	1	25
=celk.	1	11	7	1	26	24	1	71

1970

E. První pozorování: S - Kamenica nad Hronom 23. IV. (Ki); Č - České Budějovice 9. V. (Sp); Č - Semice u Písku 25. VI. (Kr); Č - Praha-Ruzyně 5. VII. (No)

H. Poslední pozorování: Č - České Budějovice 9. X. (Sp); Č - Praha-Ruzyně 10. + 11. X. 3 im. (No); Č - Semice u Písku 20. X. (Kr)

1971

E. První pozorování: Č - Solopysky u Prahy 4. IV. (Ki); S - Kúty 13. V. (Ja); M - Brno 14. V., II. generace 14. VIII. (Mk); Č - Praha Ruzyně 24. V., II. generace 19. VIII. (No)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 23. IX. (No); M - Brno 14.X. (Mk)

Tak jako v uplynulých letech, jeví se populace tohoto druhu u nás jako velmi stálá, počet ročně pozorovaných kusů kolísá jen nepatrně. Žádné známky příletu většího počtu migrantů nebyly zjištěny.

L a p h y g m a e x i g u a (Hb.)

1970: S - Kamenica nad Hronom 19. VII., 23. VII., 25. VII., 28. VII. 2 im (Ki); 19. VII. (Čv)

Kromě nejjižnější části našeho území nebyla tato můra u nás pozorována.

C h l o r i d e a m a r i t i m a (Graslin)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 3, 1971: 2

1970: S - Kováčov 9. VII. (Fx); S - Kamenica nad Hronom 26. VII, 27. VII. (Ki); M - Brno 3. IX., 10. IX., 15. IX. (Mk)

1971: M - Brno 26. VI. (Mk); M - Práče okr. Znojmo škodlivý výskyt lar. na semenné vojtěšce (Mk); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 28. VIII. (Fx)

Většina hlášení pochází z jižních oblastí Československa, kde také došlo v jednom případě k lokálnímu přemnožení. Druh je třeba nadále bedlivě sledovat jako potenciálního škůdce semenné vojtěšky.

C h l o r i d e a p e l t i g e r a (Den. et Schiff.)

Nedošla žádná hlášení z Československa.

C h l o r i d e a a r m i g e r a (Hb.)

Nedošla žádná hlášení z Československa.

C h l o r i d e a s c u t o s a (Den. et Schiff.)

1970: S - Kamenica nad Hronom 20. VII. (Ki); S - Sološnica okr Senica 14. VIII. 3 im. (Ja)

Došla pouze dvě hlášení, obě ze Slovenska, kde byl tento druh častěji pozorován i v minulých letech.

C h r y s a s p i d i a b r a c t e a (Den. et Schiff.)

1970: Č - Semice u Písku 8. VII. (Kr); Č - Krkonoše - Hromovka 800 m 19. VIII. 2 im. (Fx); S - Ždiar-Belanské Tatry-Monkova dolina 25.VII. (Ja); M - Jehnice u Brna 28. VII. (Ja); M - Brtnice 30. VIII. (Ja)

1971: Č - Suchdol u Prahy 3. VII. 2 im. (Ki); Č - Náchod 9. VII. 2 im., 16. VII. (Ho); Č - Hoštka okr. Tachov 400 m 9. VII. - 2. VIII. 3-5 im. denně (Ki)

Většina hlášení je, jako v minulých letech, z horských a podhorských oblastí, kde je druh domácí. V nížině byl pozorován jen zcela výjimečně.

A u t o g r a p h a c o n f u s a (Stph.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 9, 1971: 12

B. Počet pozorovacích míst:

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	1	4	6	7	2	1	21
1971	4	2	9	9	5	5	34

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	1	4	17	3	1	-	26
+No	-	-	-	1	-	-	1
+Mk	-	-	9	16	10	3	38
=celk.	1	4	26	20	11	3	65
1971	4	2	9	11	8	3	37
+No	-	-	2	11	4	1	18
+Mk	1	-	13	8	3	2	27
=celk.	5	2	24	30	15	6	82

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	1	9	16	12	1	-	39
+No	-	-	-	2	-	-	2
+Mk	-	-	11	37	20	3	71
=celk.	1	9	27	51	21	3	112
1971	7	6	67	55	9	4	148
+No	-	-	2	14	7	1	24
+Mk	1	-	18	12	4	2	37
=celk.	8	6	87	81	20	7	209

1970

E. První pozorování: Č - České Budějovice 10. V. (Sp); M - Valtice 10. VI. (Mi); M - Brno 11. VII. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 5. VIII. (No)

F. Hojnější výskyt: S - Kamenica nad Hronom 19. - 28. VII. vh, 50 - 100 im. denně (Ki) - tento údaj, pocházející z nejjižnější oblasti Československa, není pojat do tabulky D., aby ji nezkreslil. Ukazuje však na masový přílet, který většinu území nezasáhl.

H. Poslední pozorování: M - Brno 19. X. (Mk)

1971

E. První pozorování: Č - České Budějovice 18. V. (Sp); M - Brno 22.V. (Mk); S - Kamenica nad Hronom 22. V. (Ki); Č - Náchod 27. V. 3 im. (Ho); Č - Praha-Ruzyně 28. VII. (No)

F. Hojnější výskyt: S - Kúty 7. VII. 7 im., 15. VII. 7 im., 19. VII. 7 im. (Ja)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 1. X. (No); Č - Praha-Strašnice 13. X. (Fx); Č - České Budějovice 13. X. (Sp); S - Kúty 14. X. (Ja); M - Brno 20. X. (Mk)

Tak jako v dřívějších letech, přilétala k nám Autographa confusa každoročně, počet kusů pozorovaných v roce 1970 byl průměrný, v roce 1971 nadprůměrný. Výskyt v jižních oblastech byl výrazně hojnější: ukazuje to srovnání úlovků do lapačů v Praze (No) a Brně (Mk). Na nejjižnějším Slovensku byl pozorován v VII. 1970 dokonce masový přílet.

Autographa gamma (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 21, 1971: 16

B. Počet pozorovacích míst:

	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	celý rok
1970	3	4	25	25	23	10	11	-	101
1971	-	12	13	14	18	13	12	1	83

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	3	7	48	61	49	29	14	-	211
+No	-	1	22	31	28	19	7	-	108
+Mk	-	1	21	29	29	16	8	-	104
=celk.	3	9	91	121	106	64	29	-	423
1971	-	13	15	21	44	26	23	-	142
+No	-	10	17	31	31	25	9	-	123
+Mk	-	10	6	24	24	12	5	1	82
=celk.	-	33	38	76	99	63	37	1	347

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	5	3	101	878	401	112	17	-	1517
+No	-	1	99	342	193	42	22	-	699
+Mk	-	1	105	679	310	45	9	-	1149
+JČ	-	-	37	59	33	19	12	-	160
=celk.	5	5	342	1958	937	218	60	-	3525
1971	-	15	75	82	219	67	54	-	512
+No	-	37	59	243	360	170	13	-	882
+Mk	-	14	19	362	148	21	6	1	571
+JČ	-	10	7	15	17	25	-	-	74
=celk.	-	76	160	702	744	283	73	1	2039

1970

E. První pozorování: Č - Pavlov okr. Havlíčkův Brod 19. IV. (Sg); S - Kamenica nad Hronom 25. IV. 2 im. (Čv); Č - Kvasiny u Rychnova nad Kněžnou 29. IV. (Rt); Č - Praha-Ruzyně 12. V. (No); M - Brno 30. V. (Mk); Č - České Budějovice 7. VI. (Sp); Č - Praha-Strašnice 7.VI. (Fx); Č - Semice u Písku 10. VI. (Kr)

F. Hojnější výskyt: Č - Praha-Ruzyně 26. VI. 13 im., 9. VII. 26 im., 10. VII. 29 im., 11. VII. 55 im., 12. VII. 41 im., 7. VIII. 23 im., 9. X. 7 im. (No); M - Brno 9. VI. 18 im., 27. VI. 22 im., 1. VII. 45 im., 8. VII. 206 im., 12. VII. 49 im., 31. VII. 61 im., 11. VIII. náhlý pokles z desítek na jednotlivé ex. denně (Mk); Č - Mladá Boleslav 11.IX. cca 50 im. (Ka); S - Kováčov 5. VII. cca 40 im. (Fx); S - Kamenica nad Hronom 19. - 28. VII. vh, cca 50 im. denně (Ki)
H. Poslední pozorování: Č - České Budějovice 11. X. (Sp); Č - Praha-Ruzyně 13. X. (No); Č - Týnec nad Sázavou 17. X. (Sd); Č - Náchod 19. X. (Ho); Č - Semice u Písku 20. X. (Kr); M - Brno 30. X. (Mk)

1971

E. První pozorování: M - Brno 6. V. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 15. V. (No); Č - Náchod 15. V. (Ho); Č - České Budějovice 17. V. (Sp)
F. Hojnější výskyt: Č - Praha.Ruzyně 28. V. 9 im., 29. V. 9 im., 8. VI. 11 im., 12. VII. 19 im., 21. VIII. 26 im., 2. IX. 37 im. (No); M - Brno 14. VII. 11 im., 17. VII. 13 im., 22. - 30. VII. 20-30 im. denně, 31. VII. 74 im., pak pokles (Mk); Č - Sázava u Davle okr. Praha-západ 26. - 28. VIII. à 25 im. (Pi)
H. Poslední pozorování: Č - Praha-Ruzyně 24. X. (No); Č - Náchod 31. X. (Ho); M - Brno 1. XI. (Mk)
Poznámka: Č - Soběšín okr. Kutná Hora 16. VIII. uloven na světlo abnormálně malý motýl ♀ o délce předního křídla 13 mm, zbarvením připomínající Autographa ni (Hb.). Z vykladeného vajíčka byla 28. IX. 1971 vypěstována typická A. gamma o délce předního křídla 20 mm. Letní sucho zřejmě způsobilo vznik nanoidní formy. (Fx)

Pro srovnání s předchozími lety jsou u této můry nejvýznamnější údaje ze světelného lapače Brno (Mk), který byl v činnosti celé pětiletí 1965-69. Rok 1970 se jeví jako nadprůměrný, rok 1971 průměrný. (Roční přílet v letech 1965-69 byl průměrně u tohoto lapače 769 ex.). Největší rozmnožení bylo pozorováno, jako obvykle, v VII. a VIII.

GEOMETRIDAE

Cosymbia pupillaria (Hb.)

Nedošlo žádné hlášení z Československa.

Nycterosea obstipata (F.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 2, 1971: 3
D. Počet pozorovaných kusů:

	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	1	2	4	-	2	9

	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1971	-	4	3	1	-	8

Konkrétní údaje o všech nálezech:

1970: M - Brno 14. VI., 22. VII., 31. VII., 1. VIII., 7. VIII., 8. VIII., 13. VIII. (Mk); Č - Praha-Ruzyně 10. X. 1 im., 29. X. - 1. XI. 1 im. (No)

1971: M - Brno 25. VII., 26. VII., 27. VII., 29. VII., 1. IX. (Mk); Č - Sázava u Davle okr. Praha-západ 20. VIII. (Pi); Č - Praha-Ruzyně 22. VIII. 1 o, 24. VIII. 1 o (No)

Potvrzuje se závěr z předešlých let, že druh je u nás celkem pravidelným hostem a vytváří zde II. generaci. V uplynulém pětiletí byly pozorovány ročně průměrně 4 kusy, je tedy přílet zjištěný v letech 1970-71 nadprůměrný.

PYRAUSTIDAE

Nomophila noctuella (Den. et Schiff.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 6, 1971: 2

B. Počet pozorovacích míst:

	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	celý rok
1970	2	3	7	6	4	3	25
1971	-	2	-	1	-	1	4

C. Počet pozorovacích dnů:

1970	3	5	16	26	6	6	62
1971	-	3	-	1	-	1	5

D. Počet pozorovaných kusů:

1970	3	8	24	38	15	36	124
1971	-	3	-	1	-	2	6

1970

E. První pozorování: Č - Slaný 6. V. (Sk); Č - České Budějovice 21. V. (Sp)

F. Hojnější výskyt: S - Kováčov 3. - 7. VII. celkem 8 im. (Fx); S - Nové Mesto nad Váhom 15. - 31. VIII. pravidelně, ale jednotlivě (Kr); Č - Krkonoše-Hromovka 800 m 25, VIII. 3 im. (Fx); Č - Volary-Mrtvý luh 19.IX. 3 im. (Kr); Č - Semice u Písku 10.X. 6 im. (Kr); Č - České Budějovice X. 27 im., maximum 7. - 12. X. (Sp)

H. Poslední pozorování: Č - Praha-Strašnice 7. X. (Fx); Č - Týnec nad Sázavou 9. X. (Sd); Č - Semice u Písku 10. X. (Kr); Č - České Budějovice 13. X. (Sp)

1971

Všechny hlášené nálezy: Č - Praha-Ruzyně 1. VI. 1 olétané im., 30.VI.

1 im., 16. VIII. 1 im., 20. X. 2 im. (No); Č - České Budějovice 27. VI. (Sp)

Tento nápadný tažný zavíječ, který se v Jižní Evropě pravidelně masově přemnožuje, migroval zřejmě v roce 1970 velmi časně na naše území, a to už začátkem V. (v dřívějších letech byl pozorován nejdříve v polovině VI.). Poměrně silně se tu rozmnožil a byl zjištěn na nejrůznějších místech od nížin do pohoří. V roce 1971 byl naopak počet zjištěných kusů minimální.

U d e a m a r t i a l i s (Guen.); syn. Pionea ferrugalis (Hb.)

Nedošlo žádné hlášení z Československa.

O s t r i n i a n u b i l a l i s (Hb.)

Nebezpečný škůdce kukuřice byl příležitostně pozorován na Slovensku, kde je domácí: S - Velké Leváre 3.VII. h, Kováčov 3. - 7.VII. h (Fx). Z Čech byl hlášen jen ojedinělý nález: Č - Soběšín okr. Kutná Hora 30. VII. (Fx).

P y r a u s t a s t i c t i c a l i s (L.)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 2, 1971: 2

1970: Č - Soběšín okr. Kutná Hora 26. VI., 1. VIII., 2. VIII., 4. VIII., 6. VIII. 6 im., 7. VIII. 2 im., 8. VIII. 3 im., 14. VIII., 29. VIII. (Fx); S - Kováčov 3. VII., 4. VII., 7. VII. 5 im. (Fx); Č-Karlštejn 1. VIII. (Sd); Č - Pecka u Nové Paky 21. VIII. (Fx); Č - Krkonoše-Martinovka 1300 m 26. VIII. (Fx)

1971: Č - Praha-Zlíchov 18. V. (Sd); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 30. VIII. (Fx)

Tomuto dosti nápadnému a hospodářsky významnému (potenciální škůdce řepy!) zavíječi nevěnovali bohužel naši spolupracovníci dostatečnou pozornost, takže uvádíme jen svá vlastní pozorování. Druh se u nás poměrně značně rozšířil v létě 1970 a byl pozorován dosti hojně ve středních Čechách, ale také na horském hřebenu v nejsevernější části Československa, stejně jako v nejjižnější, podunajské oblasti. V roce 1971 došlo jen ke dvěma ojedinělým nálezům ve středních Čechách.

(Na černomořském pobřeží Bulharska u Sozopolu bylo v létě 1971 pozorováno (Fx) masové přemnožení P. sticticalis: 13. - 23. VII. při procházce lesostepí vyletovaly stovky motýlků při každém kroku, ke světlu však přicházeli jen ojediněle. Pak nastal náhle 24.VII. masový přílet ke světlu, což lze považovat za okamžik začátku tažného chování; invaze však patrně zamířila jinam než na území Československa.)

Palpita unionalis (Hb.)

Jediný nález ve světelném lapači: 1970: M - Brno 10.IX. 1 ♂ (Mk)

PLUTELLIDAE

Plutella maculipennis (Curtis)

A. Počet pozorovatelů - 1970: 2, 1971: 1

1970: Č - Bechyně 8. V. 2 im. (Fx); Č - Praha-Zlíchov 15. V. 2 im. (Fx); Č - Soběšín okr. Kutná Hora 29. V., 3. VIII., 7. VIII. 2 im., 8. VIII., 30. X. (Fx); M - Ždárské vrchy-Cikháj 15. VI. 3 im., 16. VI. 4 im. (Kr); Č - Semice u Písku v lapači 24.VI. 2 im., 25. VI. 3 im., 30. VI., 8. VII. 3 im., 12. VII., 14. VII., 19. VII. 2 im., 3. IX., 30. IX., 31. X. (Kr); S - Nové Mesto nad Váhom 29. VII. (Kr); Č - Praha-Troja 5. VIII. vh (Fx); Č - Krkonoše-Hromovka 800 m 16. VIII., Krkonoše-Bílá louka 1300 m 27. VIII. 3 im. (Fx)

1971: Č - Písek 4. VII. (Le)

Uvedené nálezy ukazují na značné rozmnožení druhu v roce 1970. Úbytek v roce 1971 je jen zdánlivý, protože pozorovatelé Kr a Fx nekonali soustavné lovy na světlo. Síť pozorovatelů je prozatím příliš řídká, než aby mohly být zobecněny závěry o populaci tohoto druhu u nás.

Prosíme čtenáře, aby si ve sdělení "Pozorování tažných motýlů v Československu v letech 1965-1969" (Zprávy Čs. spol. ent. 7:7-54) laskavě opravili tyto tiskové chyby:

str.		řádek		zdola místo:		Nejčastější	má být:	Nejčasnější
"	9	"	18.	"	"	Kvasinky	"	Kvasiny
"	14	"	18.	shora	"	Kamenice	"	Kamenica
"	14	"	3.	zdola	"	G.	"	H.
"	24	"	11.	shora	"	Rooter	"	Rotter
"	25	"	6.	zdola	"	1968-10	"	1968 1 10
"	47	"	18.	"	"	Senice	"	Semice
"	48	"	8.	shora	"	stictocalis	"	sticticalis
"	49	"	16.	zdola	"	1968 a 1969?	"	1967 a 1968
"	51	"	17.	shora	"	můtýlů	"	motýlů
"	52	"	12.	"	"	Haroslav	"	Jaroslav
"	52	"	15.	"	"	Senice	"	Semice
"	53	"	7.	"	"	1957	"	1967
"	54	"	18.	"	"	Wei3see	"	Weißsee
"	54	"	10.	zdola	"	Köderfand	"	Köderfang

Zusammenfassung

In dieser Arbeit werden alle eingegangenen Meldungen von der zweijährigen Zeitspanne 1970-71 zusammengefasst, und zwar in derselben Form wie im Gesamtbericht für die Jahre 1965-69 (siehe FELIX 1971). Alle Angaben sind folgendermassen eingereiht:

A.: Anzahl der Beobachter

B.: Anzahl der Beobachtungsorte

C.: Anzahl der Beobachtungstage (nicht reduziert)

D.: Anzahl der beobachteten Stücke

Die Angaben B., C., D. werden je nach Jahren und Monaten in Tabellenform zusammengefasst. Angaben von Lichtfallen sind bei häufigeren Noctuiden extra angeführt und mit folgenden Abkürzungen bezeichnet:

No: Dr. Ivo N o v á k , Lichtfalle Praha-Ruzyně, Mittelböhmen

Mk: Ing. Jaroslav M a r e k , Lichtfalle Brno-Černá Pole, Südmähren

JČ: Lichtfallen in Südböhmen: Ing. K. S p i t z e r , České Budějovice; J. L e v ý und F. K r a m p l , Písek und Umgebung

Ausser den Tabellen werden noch folgende Meldungen konkret zitiert:

E.: Erste Beobachtung in jedem Jahr

F.: Häufigeres Auftreten der Art

G.: Direkte Beobachtungen der Migration

H.: Letzte Beobachtung in jedem Jahr

Am Ende jeder konkret angeführten Meldung befindet sich die Abkürzung des Zunamens des Beobachters. Die Liste der Abkürzungen findet man im Text des Vorwortes.

Weitere oft benützte Abkürzungen:

h - häufig	im. - Falter
dh - ziemlich häufig	lar. - Raupe
vh - sehr häufig	pup. - Puppe
cca - ungefähr	ex. - Stück
Č - Böhmen	celk. - zusammen
M - Mähren und Schlesien	celý rok - ganzes Jahr
S - Slowakei	

Wichtigere Bemerkungen zu einzelnen Arten:

Aporia crataegi (L.) ist im südöstlichen Teil des Gebietes (M., S.) bodenständig. In Böhmen wurde das Vorkommen in den letzten zwei Jahren nur aus zwei beschränkten Lokalitäten gemeldet. Einwanderung wurde nicht beobachtet.

Pieris brassicae (L.) erschien im Jahr 1970 in durchschnittlicher Menge, im Jahre 1971 wurde die Population beträchtlich stärker. Trotzdem wurden keine direkte Migrationen gemeldet.

Pontia daplidice (L.) ist in M. und S. bodenständig, in Č. wurde die Art in den 2 letzten Jahren gar nicht beobachtet.

Colias crocea (Fourcr.) wurde in ähnlicher Häufigkeit wie in den vorigen Jahren gemeldet.

Vanessa cardui (L.) erschien auch in durchschnittlicher Menge. Auffallend früh hat die Herbstgeneration unser Gebiet verlassen (siehe Absätze H.).

Vanessa atalanta (L.) war im Jahre 1970 weniger häufig, im Jahre 1971 wurde die Frühlingsmigration 17. V. direkt beobachtet (siehe Absatz G.) und die Häufigkeit der Art wuchs beträchtlich an.

Nymphalis antiopa (L.) trat in normaler Quantität auf. Es wurden mehrere Raupennester beobachtet, wodurch die Zahlen in den Tabellen höher erscheinen.

Acherontia atropos (L.) wanderte Ende VI. 1970 ein und bildete auf unserem Gebiet eine zahlreiche Herbstgeneration, ähnlich wie das letzte Mal im Jahre 1966. Im Jahre 1971 wurden nur wenige Funde gemeldet. Auch bei Herse convolvuli (L.) war das Jahr 1970 reicher als 1971, während bei Macroglossum stellatarum (L.) die Verhältnisse umgekehrt sind.

Bei den häufigsten wandernden Noctuiden wurde im Jahre 1970 grössere Vermehrung als im folgenden Jahre beobachtet. Besonders starke Anflüge wurden bei Scotia ipsilon (Hufn.) gemeldet, die Gesamtzahl der im Jahre 1970 beobachteten Stücke ist mehr als 10x grösser als der Durchschnitt der vorigen 5 Jahre.

Pyrausta sticticalis (L.) erschien ziemlich häufig im Sommer 1970 in verschiedenen Teilen der Republik. Im Jahre 1971 wurden nur 2 Einzelfunde gemeldet (obwohl im VII. an der bulgarischen Schwarzmeerküste eine Massenvermehrung der Art beobachtet wurde).

Sonst brauchen die Tabellen und weitere Angaben keinen Kommentar. Sie sind auch für die nicht-tschechischen Leser verständlich.

L i t e r a t u r a

DOBIÁŠ J., 1970: Zpráva o pozorování migračních a jiných motýlů v roce 1970, rozmnožilo Oblastní museum v Poděbradech (str. 1-5). - FELIX V., 1971: Pozorování tažných motýlů v Československu v letech 1965-1969, Zprávy Čs. spol. ent. 7:7-54. - HRUBÝ K., 1964: Prodromus lepidopter Slovenska, Vydavatelstvo SAV, Bratislava, str. 962. - NOVÁK I., 1970: Několik zkušeností s novým typem světelného lapače. Sborník vědeckých prací z III. celostátní konference o ochraně rostlin konané ve dnech 24. a 25. února 1970 v Praze. II. část: entomologie, fytofarmacie. ČSAZV, Praha, str. 1-10. - SOLDÁT M.,1971: Výsledek sledování tažných lišajů Herse convolvuli L., Acherontia atropos L. a Daphnis nerii L. na území Československa v roce 1970, Zprávy Čs. spol. ent. 7:61-63.

Adresy autorů: Anschriften der Verfasser: Dr. Václav Felix, Hřibská 2039, Praha 10 - Strašnice, tel. 77 79 713; Miloslav Soldát, Vilémovská 15, Praha 6 - Dejvice, tel. 32 19 332